

Hållbarhets- redovisning 2024

Förord

Tillsammans skapar vi plats för din framtid

– en hållbar framtid
för både människor
och samhället.

Framtiden byggs av våra gemensamma ansträngningar och förutsätter att vi alla i samhället tänker långsiktigt. Region Gävleborg betonar, med vår vision Tillsammans skapar vi plats för din framtid, betydelsen av att en hållbar verksamhet skapas genom samverkan.

En hållbar verksamhet handlar om mer än att vårda patienter, transportera kollektivtrafikresenärer och erbjuda befolkningen kulturupplevelser, utan också om att vårda miljön vi verkar i, arbetsplatsen vi formar och resurserna vi förvaltar. De senaste åren har vi aktivt arbetat med att minska vår miljöpåverkan, exempelvis genom att sänka vår energiförbrukning, bygga miljövänligt, byta till elfordon och bidra till att minska utsläppen från läkemedel och avfall. Vi stärker vår roll som arbetsgivare, bland annat genom att dra nytta av vår inneboende, gemensamma kraft Gävleborgskraften. Vi gör det genom att förbättra vår interna samverkan, stärka våra chefer, genomföra relevanta utvecklingsinsatser, samt utveckla våra lokaler. Vi använder våra resurser mer effektivt, bland annat genom att göra organisationen mer oberoende av inhyrd personal, minska administrationen och stärka beredskapen i händelse av kris och ofred.

Region Gävleborg arbetar kontinuerligt att stärka förutsättningarna i länet. Exempelvis genom att göra vår hälso- och sjukvård och övriga servicetjänster mer tillgängliga, tillsammans med kommunerna arbeta för en bättre folkhälsa och erbjuda relevanta utbildningsprogram på våra folkhögskolor.

Koncernledningen ansvarar för att Region Gävleborg har förutsättningar för att vara långsiktigt effektivt och har en väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet. I ansvaret ingår att verkställa de mål som regionfullmäktige beslutar om, liksom att säker-

ställa efterlevnad till nationella krav som ställs på verksamheten. Koncernledningen genomför sitt uppdrag genom att styra, leda och utveckla förvaltningen mot de långsiktiga inriktningsmålen:

- En attraktiv arbetsgivare
- En hållbar organisation i ständig utveckling
- En förtroendeingivande samhällsaktör

Att arbeta med hållbarhet har alltmer blivit en del av vår vardag. Vårt resultat visar dock att det återstår en lång väg, inte minst genom att i ännu högre grad låta de olika delarna av hållbarhet bli mer integrerade i styrning och verksamhet.

Göran Angergård
Regiöndirektör

Innehåll

En hållbar organisation i ständig utveckling	4
En organisation som tar ansvar	6
En trygg välfärd	9
En trovärdig samverkanspart	11
God och jämlik hälsa	13
En hälsofrämjande och giftfri organisation	15
En attraktiv arbetsgivare	18
Ändamålsenliga lokaler och fastigheter	23
God ekonomisk hushållning	26
En klimat- och miljöeffektiv organisation	30
Hållbar upphandling och inköp	36
Ökad krisberedskap och säkerhet	39
Regional utveckling för goda förutsättningar	41

En hållbar organisation i ständig utveckling

Livet, samhället och världen vi lever i är i ständig förändring. I den förändringen finns stora utmaningar men också många möjligheter. Region Gävleborg har höga ambitioner och våra uppdrag ska genomföras med hög kvalitet och med hänsyn till miljön, människan och ekonomin. I det arbete som genomförs varje dag bidrar Region Gävleborg till genomförandet av Agenda 2030 och utvecklingen av ett hållbart samhälle.

Tillsammans skapar vi hållbar utveckling

Region Gävleborgs uppdrag är omfattande och brett. Samtliga 17 globala mål och ett stort antal av dess delmål berör Region Gävleborgs egna verksamheter, i större eller mindre utsträckning. Det finns många naturliga beröringspunkter för hållbarhetsfrågan i våra verksamheter som exempelvis tillväxt, vård och omsorg, demokrati, jämställdhet, folkhälsa, miljö och klimat, integration och mänskliga rättigheter.

Under 2020 identifierade Region Gävleborg 10 globala mål som prioriterade. Det är inom dessa mål vi har möjlighet att minimera vår negativa påverkan, och framförallt bidra positivt till.

Hållbarhet är en naturlig del av allt vi gör. Vi arbetar med omsorg om våra patienter, elever, resenärer, invånare, medarbetare, miljön och ekonomiska resurser. Vi som organisation har en viktig roll i arbetet för hållbar utveckling och har en utpekad roll i genomförandet av Agenda 2030. Regionens Hållbarhetsstrategi stärker organisationens arbete för hållbar utveckling. Där beskrivs hur, vi som organisation och vi som medarbetare, ska arbeta för att bidra till ett hållbart samhälle och utifrån vilka principer arbetet ska utföras för att säkerställa hållbar utveckling. Det innebär att varje chef och medarbetare har ansvar för att hållbarhetsstrategin genomförs och att arbetet följer linjeorganisationen.

Vilka mål och ambitioner vi har finns också i vår vision, våra policyer, och olika program, som till exempel Program för God och Jämlig hälsa och Miljöprogrammet. Alla medarbetare och chefer är en del av våra dagliga val för hållbar utveckling.

Så går vårt arbete med Agenda 2030

Ett sätt att försöka fånga Region Gävleborgs hållbarhetsarbete är i en årlig hållbarhetsredovisning. Den innehåller både data och beskrivningar av hur vi arbetar med att förbättra förutsättningarna för genomförandet av Agenda 2030 och vårt bidrag till utvecklingen av ett hållbart samhälle.

Region Gävleborgs 10 prioriterade globala mål

Folkhälsa, Folkhögskolor, Hälso- och sjukvården, Region Gävleborg som arbetsgivare

God och nära vård, hälsofrämjande insatser i länet och till medarbetare, hållbart yrkesliv, giftfritt.

Folkhögskolor, Region Gävleborg som arbetsgivare, Regional utveckling

Folkbildning, kompetensutveckling av medarbetare, utbildningsinsatser, kompetensförsörjning, förändra utbildningsmönster.

Hela Region Gävleborg

Likabehandling, icke-diskriminering, inkluderande, deltagande, tillgänglighet, jämställdhet, kundbemötande, löner, heltid som norm.

Kollektivtrafik, Fastighet & byggnationer, Regional utveckling

Energieffektivitet i hela verksamheten, fossilfritt, hållbara lokaler, Framtidsbygget.

Hela Region Gävleborg

Goda arbetsvillkor för medarbetare, regional utveckling, hållbart yrkesliv, konkurrenskraftigt näringsliv, kravställning vid inköp, kollektivavtal.

Hela Region Gävleborg

Likabehandling, icke-diskriminering, inkluderande, deltagande, tillgänglighet, jämlikhet, delaktighet, trygghet, kundbemötande, HBTQ-certifiering, kommunikation, mångfald.

Kollektivtrafik, Regional utveckling, Kultur

Fysisk och digital tillgänglighet, tillgängligt och hållbart transportsystem, snabb och robust digital infrastruktur, fossilfrihet, bevarande av kulturarv.

Hela Region Gävleborg

Inköp och upphandling, cirkulär ekonomi, förbrukning av material och produkter, avfallshantering, resurseffektivitet, livsmedel.

Hela Region Gävleborg

Arbeta klimatsmart, inköp och upphandling, resor och transporter, cirkulär ekonomi, klimatneutralitet, hållbar omställning, placeringar av kapital.

Hela Region Gävleborg

Antikorrupktion, rättssäkerhet demokratisk organisation, transparens, samverkan, inkludering, delaktighet, motverka utanförskap, öka valdeltagandet, placeringar av kapital.

En organisation som tar ansvar

Region Gävleborg tar ansvar för att prioritera och ta hänsyn till mänskliga rättigheter, icke-diskriminering och jämlika möjligheter när vi genomför vårt arbete. Att utveckla länet innebär bland annat att ge olika grupper av invånare likvärdiga möjligheter, för att de ska kunna bidra till sin egen och länets utveckling i högre grad. Detta för att olika grupper ska tillgodogöra sig kunskap, ha en god hälsa och att allas förmågor och potential ska komma till sin rätt, vilket ökar det gemensamma välbefindandet i Gävleborg.

Region Gävleborgs värdegrund

Region Gävleborgs värdegrund ska fungera som en gemensam kompass som genomsyrar beslut, handlingar, kommunikation och den ska stärka känslan av sammanhang. Region Gävleborgs värdegrund består av ordparen:

**Professionalism
och ansvar**

**Respekt och
ödmjukhet**

**Öppenhet
och ärlighet**

Mänskliga rättigheter

Mänskliga rättigheter handlar om de grundläggande friheter och rättigheter som alla människor har rätt till, oavsett vem de är eller var de kommer ifrån. Enligt FN innebär det att alla har rätt till liv, yttrande-frihet, religionsfrihet, utbildning och arbete samt att bekämpa diskriminering och orättvisor. Vi har ett viktigt ansvar att arbeta för dessa rättigheter och samarbetar inom flera områden för att stödja både patienter, invånare och medarbetare.

Barnrätt

Barnrätt handlar om barns rättigheter i samhället för alla upp till 18 år. Region Gävleborg prioriterar barn och unga och betonar att alla barn har samma rättigheter, oavsett bakgrund¹. Alla som arbetar i Region Gävleborg behöver därför lära sig mer om barns rättigheter. Barns rättigheter gäller i Sverige, oavsett var de är födda eller föräldrarnas situation.

Jämlikhet

Region Gävleborg arbetar med jämlikhet både som arbetsgivare och i mötet med våra invånare. I vårt jämlikhetsarbete tar vi hänsyn till kön, könsöverskridande identitet och uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder samt ålder. I mötet med våra invånare är också geografi en viktig faktor. En person tillhör ofta flera grupper och kan bli utsatt för diskriminering eller särbehandling baserat på normer och förväntningar, vilket vi vill förhindra. För att integrera jämlikhet i vårt arbete har Region Gävleborg tagit fram ett stödmaterial². Materialet hjälper oss att anpassa våra verksamheter efter människors olika behov och förutsättningar. Det hjälper också till att identifiera hinder som kan finnas i våra strukturer, arbetssätt och bemötanden, för att säkerställa lika möjligheter för alla.

¹ [Barnrätt - Region Gävleborg](#)

² [Stöd till utveckling - Region Gävleborg](#)

Nationella minoriteter

Region Gävleborg arbetar med Sveriges fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, sverigefinnar, tornedalingar och urfolket samer. Gemensamt för dessa är att de har befolkat Sverige under lång tid och att de utgör grupper med en uttalad samhörighet. De erkända minoriteterna har även en religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet.

Icke-diskriminering och likabehandling

Arbetet med icke-diskriminering handlar om att synliggöra och prata om likabehandling, inkludering och mångfald. Både lika-behandling och Region Gävleborgs värdegrund tas upp när nya medarbetare och chefer introduceras. Det är viktigt att medarbetare har kunskap om likabehandling och diskriminering, så att det märks i mötet med länets invånare. För att stärka kunskapen finns utbildningar om likabehandling och hbtqi-frågor. Som arbetsgivare arbetar Region Gävleborg aktivt för att nå målet om

nolltolerans mot diskriminering. I medarbetarenkäten ställs frågor om diskriminering och likabehandling. 2024 svarade 3,3 procent av medarbetarna att de upplevt diskriminering eller ojämlig behandling under det senaste året, vilket var färre än föregående år. De vanligaste orsakerna var kön, etnisk tillhörighet och ålder. Aktiva åtgärder genomförs enligt diskrimineringslagen.

Mångfald

Region Gävleborg är en kvinnodominerad arbetsplats, med 80 procent kvinnliga medarbetare. Medelåldern är 45 år för kvinnor och 46 år för män. Antalet tillsvidareanställda som är 50 år eller äldre utgör 41 procent av det totala antalet tillsvidareanställda. Mångfald är mycket mer än kön och ålder, men en arbetsgivare får inte systematiskt registrera andra parametrar. Data från SCB från 2022 visar att i Gävleborgs län var andelen invånare med utländsk bakgrund 21 procent och att andelen medarbetare i Region Gävleborg var 17 procent.

Under 2024 arrangerades Minoritetsveckan i Gävleborgs län. Det var ett samarrangemang mellan Region Gävleborg, Länsstyrelsen Gävleborg, länets kommuner, organisationer, samfund och civilsamhället. Syftet med veckan var att synliggöra Sveriges erkända nationella minoriteter. Hela veckan bjöd på en mängd olika kulturevenemang över hela länet i form av föreläsningar, utställningar, bokbord och dialoger.

Minoritetsveckan i Gävleborg - Region Gävleborg

En trygg välfärd

Region Gävleborg ska erbjuda god service och hög kvalitet i det arbete vi gör. Vi jobbar för att människor ska känna sig trygga, delaktiga och få den hjälp de behöver. Genom att vara aktiva och ta ansvar för samhället vill vi bidra till att skapa en trygg välfärd och en bra plats att leva på.

Antikorrupktion

För Region Gävleborg är det viktigt att ha ett aktivt förebyggande arbete med etik och mot korrupktion, inte minst sett till det samhällsbärande uppdrag som regionen har. Vår objektivitet är en förutsättning för att medborgarna ska ha förtroende för oss. Vi måste både vara och uppfattas som sakliga och opartiska.

Regionen följer regeringens definition av korrupktion, vilket innebär att använda en offentlig position för att vinna otillbörliga fördelar, antingen för sig själv eller andra. Detta gäller både brottsliga handlingar, som att ta emot eller ge mutor, samt att utnyttja sin förtroendeställning på fel sätt. Både olämpliga beteenden och brott kan därför räknas som korrupktion.

Region Gävleborg tar en tydlig ställning mot korrupktion, arbetar förebyggande mot korrupktion och agerar när korrupktion förekommer. Vårt arbete omfattar både medarbetare, våra politiker och samarbets- och avtalspartners, för att säkerställa en etisk och transparent verksamhet.

Vi arbetar aktivt med att främja handlingar och beteenden som speglar vår värdegrund: respekt och ödmjukhet, öppenhet och ärlighet, professionalism och ansvar. Genom att prata regelbundet om värderingar, beteenden och gränser i vardagen minskar risken för korrupktion.

Förebygga välfärdsbrottslighet

Det finns ingen vedertagen definition av välfärdsbrott. Men det som kännetecknar denna typ av brottslighet är bedrägerier eller överutnyttjande av de offentliga välfärdssystemen. Det handlar förenklat om utbetalningar som betalas ut på felaktiga grunder.

Under senare år har denna typ av brottslighet alltmer hamnat i fokus, inte minst som en följd av den omfattande debatten efter senare års organiserade och gängrelaterade brottslighet.

I Region Gävleborg finns en rad olika verksamheter som riskerar utsättas för välfärdsbrottslighet, till exempel vid upphandling, i samband med stöd- och bidragsgivning i olika former samt inom hälso-, sjuk- och tandvården.

Region Gävleborg arbetar med olika insatser för att motverka välfärdsbrottslighet genom styrdokument och arbetsprocesser, exempelvis gällande gåvor, representation, lönesättning och upphandling. Dessa har en förebyggande effekt men är inte tillräckliga. Under 2025 kommer arbetet att intensifieras, med fokus på ökad kunskap, förbättrade uppföljningsprocesser och stärkta samarbeten både internt och externt, då välfärdsbrottslighet är ett område som ständigt utvecklas.

En effektiv visselblåsarfunktion

Region Gävleborg har sedan 2022 en kanal för anonyma visselblåsningar, där man kan rapportera misstänkta missförhållanden av allmänintresse. Det kan handla om överträdelser av lagar och föreskrifter, korrupktion, mutor, ekonomisk brottslighet, missbruk av pengar eller allvarliga trakasserier. Kanalen är viktig för att regionen ska få kunskap om eventuella problem inom välfärdsbrottslighetsområdet.

En trovärdig samverkanspart

Region Gävleborg strävar efter att vara en stark och ansvarsfull aktör för att skapa bättre livsvillkor, likvärdiga möjligheter och hälsa för länets invånare. Region Gävleborg jobbar tillsammans med olika organisationer för att påverka förutsättningarna för att alla invånare i Gävleborg. Detta gör vi i samverkan med andra; med offentliga aktörer, som med ideella, akademien, näringslivet och invånarna.

Konferensen Regional mötesplats för social hållbarhet 2024 hade temat:

”Det handlar om livet: Att se psykisk hälsa som en resurs”.

Där de cirka 130 deltagarna var från både kommuner, region, länsstyrelse och civilsamhälle. Deltagarna fick under dagen höra mer om strategiska initiativ, aktuell forskning, konkreta verktyg och pågående arbeten.

Region Gävleborg bidrar till att förbättra samverkan i länet, både tillsammans med flera aktörer i länet och genom att arrangera forum där man kan träffas. Region Gävleborgs roll är att tillsammans med andra aktörer i länet göra det så bra som möjligt för vår gemensamma befolkning.

Idéburet offentligt partnerskap, IOP, är en samverkansform mellan offentlig sektor och idéburen sektor i syfte att samverka kring gemensamma insatser kring en specifik fråga eller problem som inte en part kan lösa på egen hand. Under 2024 har tre nya samverkansavtal tecknats och två avslutats med goda resultat, se exempel nedan.

Samtalsgrupper för män, arrangerat av föreningen Hjärnkoll Gävleborg, är den insats som fått stor uppmärksamhet medialt under året. Del av detta arbete finns att se på SVT under namnet Gubbstrutsar.

En utbildning i verktyget Machofabriken i samverkan med Kvinnojouren Blålockan. Machofabriken handlar om att förebygga skadliga följder av den machokultur och de normer kring hur killar och tjejer förväntas vara som råder idag. Machofabriken har hållit totalt 153 har pass med 850 deltagare av flickor och pojkar i åldrarna 13-20 år.

Rörelsesatsning i skolan, som är Region Gävleborg i samverkan med RF-SISU Gävleborg för att utveckla en ledarskapsmodell och för att sprida metoder för rörelsesatsning i skolan och stödja föreningar att utveckla sina arbetssätt för ökad inkludering i idrottssvaga områden. Målgruppen är barn från förskoleklass till årskurs 6. Hittills har detta arbetet genomförts i 53 skolor i länet.

God och jämlik hälsa

Hälsan i befolkningen ska vara så bra och så jämnt fördelat som möjligt, eftersom god hälsa är en grundläggande rättighet för alla människor och en förutsättning för hållbar regional utveckling. Även om hälsan generellt sett blir bättre i Sverige och i Gävleborgs län, med saker som längre livslängd, minskad sjukdom och färre dödsfall till följd av hjärt- och kärlsjukdomar, kan vi se att skillnaderna i hälsa ökar mellan olika grupper av människor. Med andra ord fördelas den positiva hälsoutvecklingen inte rättvist bland alla. Vissa grupper lever längre och mår bättre än andra. Men det går att påverka dessa skillnader.

Främja god och jämlik hälsa

För att utveckla nya arbetssätt och stödja utvecklingen för en god och jämlik hälsa går det att söka olika utvecklingsmedel från Region Gävleborg. Det kan handla om att testa nya metoder för att med tidiga eller förebyggande insatser skapa mänskliga och samhällsekonomiska vinster eller samverkan genom partnerskap. Exempel på genomförda insatser som redovisades under 2024:

Hälsoskolor i Söderhamn och Gävle

Asyl- och migranthälsan har hälsoskolor i Söderhamn och Gävle. Där totalt 76 deltagare har träffats vid tre tillfällen vardera. Med fokus på: hur hälso- och sjukvården fungerar: hälsofrämjande levnadsvanor och psykiskt välmående/psykisk hälsa. Utvecklingsarbetet har lett till ökade kunskaper om hälso- och sjukvården och förhoppningen är att det i sin tur ska leda till att individerna ges rätt vård på rätt vårdnivå och att belastningen för vården minskar genom att patienterna har mer kunskap om när och var de ska söka vård.

Hörselhjälpmedel i grupp

Hörselvården har utvecklat sitt arbete i utprovningsprocessen av hörselhjälpmedel. Där man testat gruppbesök, för att kunna ge patienterna hörselhjälpmedel i rimlig tid och för att skapa fler tider hos audionom har Hörselvården, när hörselhjälpmedel ska testas och utvärderas. 90 procent av patienterna har varit nöjda med gruppträffarna och utprovningsprocessen har kunnat avslutas för dem i samband med gruppträffen. Arbetssättet är beslutat att implementeras i verksamheten.

Bygga självkänsla

Region Gävleborg har möjliggjort att ett 60-tal deltagare i Bollnäs tagit avgörande steg från försörjningsstöd mot självförsörjning. Föreningsalliansen i Bollnäs samt Bollnäs kommun har stöttat personer med försörjningsstöd att bygga sin självkänsla och närma sig arbete eller studier. Hittills har 21 av dem fått försörjning genom arbete, studier eller aktivitetsersättning. Ytterligare 17 deltagare väntar på besked om exempelvis praktikplatser. Investeringen visar hur små ekonomiska insatser kan ge stora effekter för individ och samhälle.

En hälsofrämjande och giftfri organisation

Region Gävleborg arbetar både direkt och indirekt för att främja hälsa. Direkt genom förebyggande folkhälsoarbete och indirekt genom att skapa bättre förutsättningar för likvärdiga möjligheter, som utbildning och arbete, vilket påverkar människors hälsa positivt. Region Gävleborg strävar efter att vara en giftfri organisation, trots att vi använder många kemikalier och läkemedel i vårt arbete. Vi fokuserar på att förebygga och minska spridningen av farliga ämnen, så att de inte skadar människor eller miljön.

Hälsofrämjande och förebyggande

Region Gävleborgs hälsofrämjande och förebyggande arbete handlar om att främja hälsa och stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. En hälsofrämjande hälso- och sjukvård bidrar till en mer jämlik vård och hälsa. Vinsterna är många och visas till exempel i minskad dödlighet och sjuklighet, förbättrad funktionsförmåga, större välbefinnande och högre hälsorelaterad livskvalitet.

Goda levnadsvanor

Hälsosamma levnadsvanor kan förhindra sjukdom och behandla sjukdom som uppstått. Flera undersökningar visar att majoriteten av befolkningen är positiv till att diskutera levnadsvanor vid besök i hälso- och sjukvården. Hälsosamtal med 40-åringar är ett systematiskt och strukturerat sätt att uppmärksamma frisk- och riskfaktorer för i första hand hjärt-kärlsjukdom och diabetes.

Under året har satsningar gjorts för att skapa goda förutsättningar för arbetet med fysisk aktivitet och förskrivning av Fysisk aktivitet på Recept (FaR®). Digitala utbildningar har tagits fram, Hälsotorgen har utvecklat ett stöd till patienter samt att patientmaterial har uppdaterats och översatts på olika språk. På Hälsotorgen i länet (Gävle, Hudiksvall och Söderhamn) kan besökare få inspiration och stöd för att förbättra sina levnadsvanor. De erbjuder bland annat tobaksavvänjning och under 2024 var det 106 patienter som gick i behandling.

Region Gävleborg har i ett samarbete med Länsstyrelsen Gävleborg, Gävle kommun, Hudiksvalls kommun och Söderhamns kommun tagit fram kartor över promenadslingor och samlat dem i en broschyr. Materialet¹ finns att använda till patienter som egenvårdstips och inspiration – eller som ett verktyg vid förskrivning av FaR®.

Levnadsvanor ska uppmärksammas metodiskt och strukturerat i vårdmötet där det är relevant och genomförbart. Dels för att upptäcka om och på vilket sätt levnadsvanorna kan ha betydelse för patientens nuvarande hälsoläge, eventuella diagnos och behandling, dels för att uppmuntra och stärka hälsosamma levnadsvanor. Ett gott exempel på hur man kan kartlägga sitt arbete är Ockelbo hälsocentral, som har kartlagt sitt systematiska arbete med levnadsvanor².

Hållbara måltider och livsmedel

Maten och våra måltider har stor betydelse och påverkar hälsa och tillfrisknande samt miljö och klimat. Hållbara livsmedel och måltider omfattar flera delar, bland annat ekologiska livsmedel, minskat matsvinn, minskad klimatpåverkan samt ökad självförsörjning och robusthet. Inom Region Gävleborg serveras måltider till patienter, besökare, medarbetare, folkhögskoleelever med flera.

Region Gävleborg arbetar med att uppfylla den nationella livsmedelsstrategin och arbetar bland annat mot målet att andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 60 procent till 2030.

Under 2024 har det fortsatt varit ett utmanande år med höga kostnader för livsmedel, framförallt på ekologiska, där även tillgången varit begränsad. Trots utmaningarna visar resultatet av mätningen på en högre andel ekologiska livsmedel än tidigare. Samtliga måltidsverksamheter arbetar med att minska matsvinnet, att välja råvaror efter säsong och varor som är lokalproducerade. Inom entreprenaden för måltidstjänster har mätningar av andelen svenska livsmedel påbörjats under 2024 och de visar att 56 procent av inköpta livsmedel kommer från Sverige.³

¹ [Promenadslingor i Gävle, Hudiksvall och Söderhamn - Region Gävleborg](#)

² [Ockelbo hälsocentral har kartlagt sitt systematiska arbete med levnadsvanor - Region Gävleborg](#)

³ Svenska livsmedel är de livsmedel som genomgått den sista väsentliga bearbetningen i Sverige. Det betyder att både t.ex. kött där djuret är fött, uppfött och slaktat i Sverige är svenskt, men också att livsmedel som t.ex. odlats i annat land än Sverige, men som förädlats i Sverige räknas som svenskt. [Mattanken](#)

Rätt läkemedel till dem som behöver

Region Gävleborg förskriver stora mängder läkemedel varje år och tillgången till säkra och effektiva läkemedel är viktigt för att kunna ge medborgarna rätt vård. Under hela sin livscykel, från tillverkning till efter användning, kan läkemedel potentiellt nå naturen och ha en negativ påverkan på miljön.

Utöver att arbeta förebyggande med befolkningens hälsa minskar Region Gävleborg mängden av läkemedel som når naturen genom att ställa miljökrav vid upphandling, förskriva rätt, göra läkemedelsgenomgångar och skriva ut provförpackningar. Åtgärder vidtas också för en säker avfallshantering och patienter uppmuntras att lämna in överblivna läkemedel till apoteken.

Antibiotikaresistenta (motståndskraftiga) bakterier ökar oroande snabbt, vilket gör att vanliga infektioner kan bli svårare att bota. Därför är det viktigt att antibiotika används klokt, bara när det behövs och på rätt sätt.

ANTAL UTHÄMTADE ANTIBIOTIKARECEPT

Antal uthämtade antibiotikarecept per 1 000 invånare

2024	2023	2019
264	256	241

Region Gävleborg vill minska förskrivningen av ciprofloxacin, ett antibiotikum med hög risk för miljöpåverkan. Ett annat läkemedel vi vill minska användningen av är diklofenak, som är mycket giftigt för vattenlevande organismer. Den största miljöpåverkan från diklofenak kommer från försäljningen av receptfria geler i butik. Här arbetar Region Gävleborg med rekommendationer för att minska användningen. Under 2024 har den totala mängden av både tabletter och gel innehållandes Diklofenak minskat.

Kemikaliesmart organisation

När vi använder kemikalier och läkemedel ska vi göra det på ett sätt som fortfarande är effektivt och bra för medborgarna, samtidigt som vi förbättrar arbetsmiljön, ökar patientsäkerheten och minskar utsläpp till miljön.

Detta sker bland annat genom att upphandla varor och kemiska produkter med mindre farliga ämnen i, men även genom fastställda rutiner kring kemikaliehantering.

Via det systematiska arbetsmiljöarbetet sker regelbundna riskbedömningar av kemiska riskkällor, för att förebygga skador och olyckor. För de kemikalier klassificerade som brandfarliga förvaras och hanteras dessa enligt gällande regler. Vi arbetar dessutom aktivt med att begränsa sortimentet men även att ersätta skadliga kemikalier där det är möjligt, utan att kompromissa med effektivitet och säkerhet.

En attraktiv arbetsgivare

Att vara en attraktiv arbetsgivare är viktigt för att klara vår kompetensförsörjning på kort och lång sikt. För att Region Gävleborg ska kunna ta tillvara tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden bedrivs ett systematiskt kompetensförsörjningsarbete.

Kompetensförsörjning och ständig utveckling

Under 2024 anställdes 708 medarbetare och 542 avslutade sin anställning. Arbetet med att fasa ut hyrkonsulter inom hälso- och sjukvården har lett till att andelen allmänsjuksköterskor som valt att bli anställda i stället för att vara inhyrda konsulter tydligt har ökat.

Utifrån ambitionen att förbättra förmågan att analysera bemaningsbehov samt att mer effektivt nyttja medarbetarnas tid och kompetens används en modell för kompetensplanering. Ett annat pågående initiativ är införande av ett produktions- och kapacitetssystem som på sikt ska ge en bild av det totala resursbehovet.

Region Gävleborg har under 2024 lyckats tillhandahålla klinisk utbildning i den omfattning som efterfrågats. Utvärderingar av den kliniska utbildningen har visat på en hög grad av nöjdhet hos studenter. Samverkan med utbildningsanordnare, övriga regioner och länets kommuner har fungerat väl. Sammanlagt har 2 218 studenter genomfört 7 502 veckors utbildningspraktik under året vilket är en ökning från tidigare år.

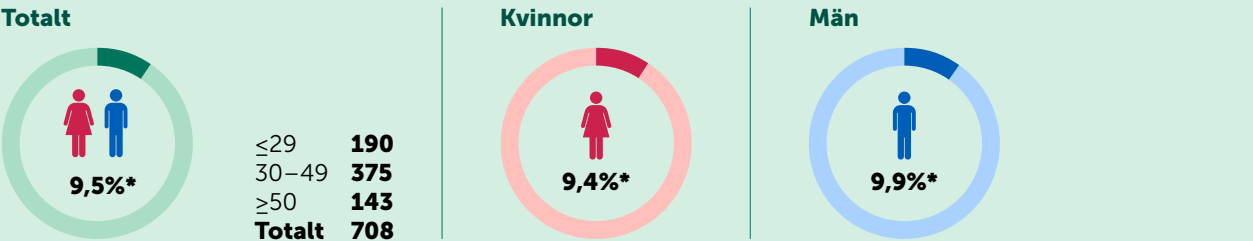
Region Gävleborg har 130 forskarutbildade medarbetare, inklusive personer som befinner sig i forskarutbildning. Under 2024 har 184 forskningsprojekt bedrivits och 77 vetenskapliga publikationer redovisats. Tillsammans bidrar det till kunskap som kommer patienter till gagn och bidrar till att lösa samhällets utmaningar.

A man with short dark hair, wearing a black tactical jacket with various pockets and equipment, stands outdoors. He is looking slightly to his right. The background is a blurred outdoor setting with trees and a path.

Gävleborgskraften är Region Gävleborgs arbetsgivarprofilering som ska underlätta arbetet med att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. Gävleborgskraften kan konkretiseras som medarbetarnas kompetens, sätt att samarbeta, att ha ett meningsfullt uppdrag och att göra verklig skillnad.

Personalomsättning

ANDEL NYANSTÄLLDA TILLSVIDARE

≤29

190

30–49

375

≥50

143

Totalt

708

≤29

190

30–49

375

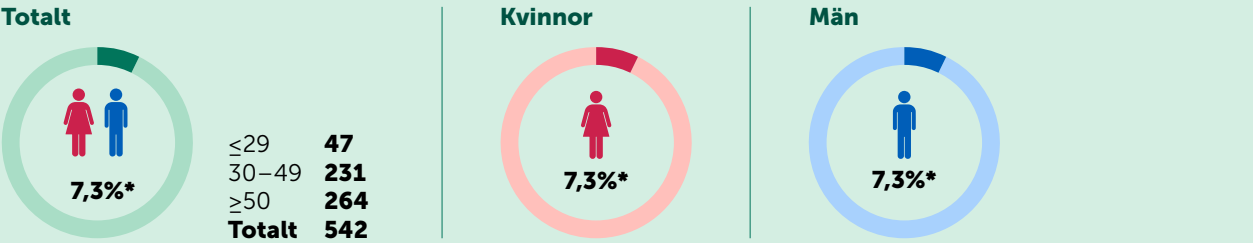
≥50

143

Totalt

708

ANDEL SOM SLUTAT (OAVSETT ORSAK, INKL PENSION)

≤29

47

30–49

231

≥50

264

Totalt

542

≤29

47

30–49

231

≥50

264

Totalt

542

* Andel av medeltal tillsvidareanställda 2023.

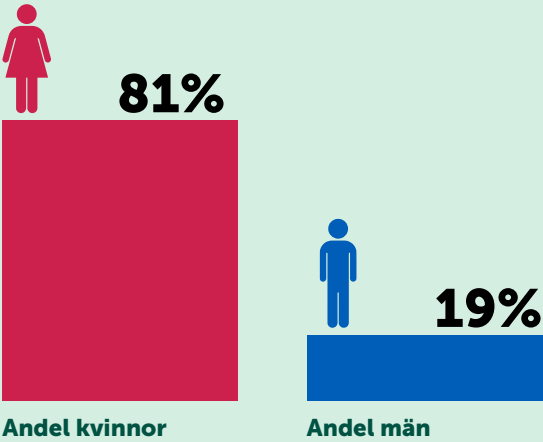
Antal anställda per anställningstyp och arbetsform

ANSTÄLLNINGSTYP	SYSSELSÄTTNINGSGRAD*				SYSSELSÄTTNINGSGRAD*		
	Kvinnor	Män	Totalt		Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidareanställda	5 903	1 430	7 333	Heltid	6 000	1 516	7 516
Visstidsanställd	415	163	578	Deltid	318	77	395
Totalt	6 318	1 593	7 911	Totalt	6 318	1 593	7 911

* Sysselsättningsgrad för månadsavlönade i december 2024.

Tillsvidareanställda och koncernledning, andel per kön och ålder

TOTALT ANSTÄLLDA

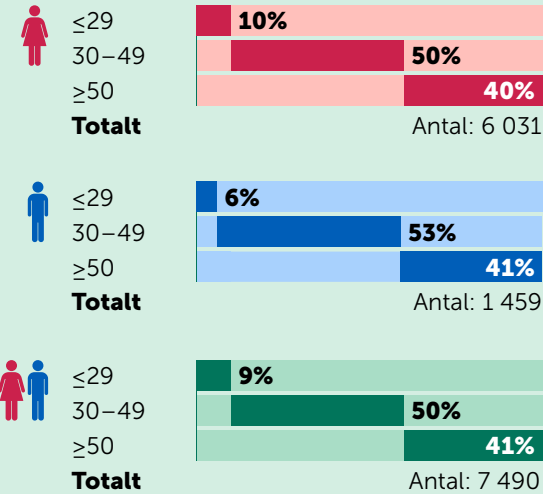
81%

19%

Andel kvinnor

Andel män

ANDEL I ÅLDERSGRUPP

≤29

10%

30–49

50%

≥50

40%

Totalt

Antal: 6 031

≤29

6%

30–49

53%

≥50

41%

Totalt

Antal: 1 459

≤29

9%

30–49

50%

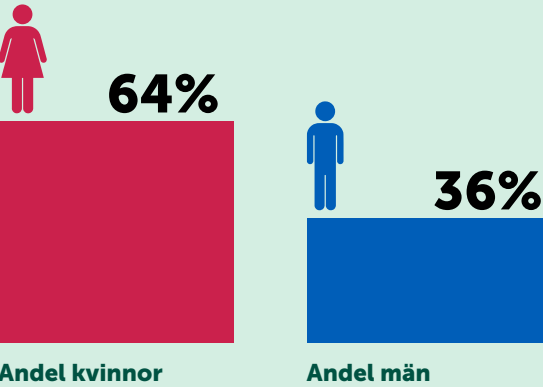
≥50

41%

Totalt

Antal: 7 490

KONCERNLEDNING

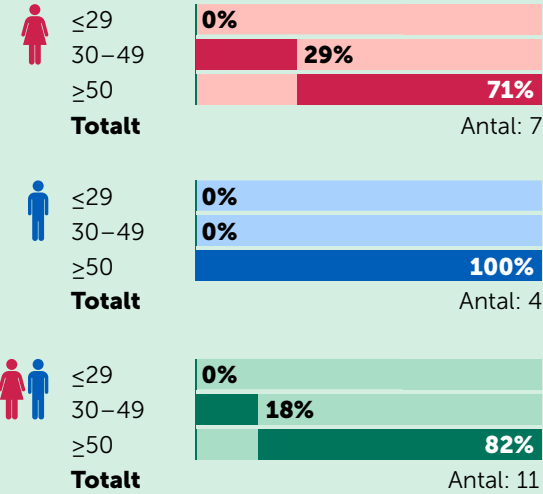
64%

36%

Andel kvinnor

Andel män

ANDEL I ÅLDERSGRUPP

≤29

0%

30–49

29%

≥50

71%

Totalt

Antal: 7

≤29

0%

30–49

0%

≥50

100%

Totalt

Antal: 4

≤29

0%

30–49

18%

≥50

82%

Totalt

Antal: 11

Hållbart arbetsliv

Ledning och styrning av verksamheten ska präglas av tillit. Medarbetares och chefers kunskaper, erfarenhet och professionalism ska tas tillvara för att ge goda resultat och nå uppsatta mål.

I Region Gävleborg är målet att varje chef ska ha personalansvar för högst 30 medarbetare. Syftet är att ge förutsättningar för hållbarhet, att utöva ett närvarande ledarskap och skapa god arbetsmiljö.

Region Gävleborg arbetar för en hållbar och trygg arbetsmiljö som är fri från hot, hat, våld, kränkande särbehandling och diskriminering. Balansen mellan krav och resurser ska vara god. Ett systematiskt förebyggande arbetsmiljöarbete minskar arbetsmiljöriskerna och skapar förutsättningar för en god arbetsmiljö. Arbetsmiljöarbetet bygger på samverkan mellan medarbetare, arbetstagarorganisationer och chefer. I syfte att säkerställa en grundläggande kompetens i arbetsmiljökunskap ska alla chefer vara certifierade inom området. För 2024 uppgår andelen certifierade chefer till 81 procent.

Kompetensutveckling för chefer om rehabilitering ger förutsättningar för tidig och aktiv arbetslivsinriktad rehabilitering som bidrar till att sjukskrivna medarbetare kommer åter till arbetet och att långtidssjukfrånvaro undviks. Nyttjandet av friskvårdsbidraget är fortsatt högt. Regiongemensamma friskvårdsaktiviteter har erbjudits alla medarbetare och friskvårdsanläggningarna används flitigt.

En medarbetarenkät genomförs årligen för att, bland annat, undersöka hur medarbetarna upplever förutsättningarna för medarbetarengagemang. Svarsfrekvensen 2024 var 85 procent, vilket är högre än föregående år då svarsfrekvensen var 82 procent. I medarbetarenkäten framkommer att medarbetarna har en hög motivation, upplever att de har ett meningsfullt arbete och har möjlighet att få lära sig nya saker.

SAM-hjulet

SAM-hjulet beskriver utgångspunkterna för att undersöka, genomföra och följa upp aktiviteter på ett systematiskt sätt. De fyra stegen är; att undersöka alla arbetsförhållanden, identifiera risker och riskbedöma, ta fram åtgärder för att hantera riskerna samt kontrollera om de genomförda åtgärderna lett till avsedd effekt. De olika stegen bildar en helhet. Arbete utefter SAM-hjulet fungerar som en grund för att hantera arbetsmiljöförhållanden och skapa en god arbetsmiljö.

Delaktighet

Ett lokalt samverkansavtal är utgångspunkten för samarbete och samverkan mellan Region Gävleborg som arbetsgivare och arbetstagarorganisationerna. Samverkansavtalet stödjer och bidrar till verksamhetsutveckling. Samverkansgruppen finns på olika nivåer inom organisationen. Arbetsplatsträffar och utvecklingssamtal är andra viktiga verktyg i samverkansmodellen. Samverkansavtalet skapar förutsättningar för medarbetares delaktighet, inflytande och utveckling och ska präglas av en ömsesidig tillit där medarbetare, arbetstagarorganisationer och chefer har såväl rättighet som skyldighet att delta och bidra.

**Våra arbets-
platsträffar är
viktiga forum för
samverkan.**

Jämlika och jämställda löner och förmåner

Anställningsvillkor, lön och förmåner ska främja prestation, ett hållbart arbetsliv och utformas så att Region Gävleborg kan rekrytera och behålla medarbetare i konkurrens med andra arbetsgivare. Inom Region Gävleborg ska inte osakliga löneskillnader förekomma mellan kvinnor och män. I enlighet med diskrimineringslagen genomförs lönekartläggning årligen för att uppmärksamma och rätta till eventuella osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män. Lönekvoten mellan kvinnor och män är 86,2 procent i den lönekartläggning som genomfördes senast, vilket är en ökning av 0,1 procent i förhållande till lönekartläggningen året innan. Det betyder att kvinnors lön i genomsnitt är 86,2 procent av männens lön. Region Gävleborg är en kvinnodominerad organisation där 80 procent av de anställda är kvinnor. Det är framför allt kvinnor som arbetar i yrken där lönenivån är jämförelsevis lägre än för andra yrken. I yrken med högre lönenivå, där det finns färre medarbetare, är fördelningen mellan kvinnor och män mer jämn.

Ändamålsenliga lokaler och fastigheter

Utformning och skötsel av våra fastigheter spelar en nyckelroll i arbetet för hållbara, robusta och resurseffektiva lokaler. Genom strategiska åtgärder inom lokalanvändning, energieffektivisering och byggnation säkerställs att regionens fastigheter uppfyller både dagens och framtidens krav.

Vi arbetar med att optimera befintliga lokaler, minska behovet av nybyggnation och stärka robustheten. Region Gävleborg arbetar strategiskt för att optimera lokalanvändning och resursutnyttjande ur ett hållbarhetsperspektiv. Målet är att skapa effektiva, flexibla och kostnadseffektiva lokaler som möter både dagens och framtidens behov.

Lokaler för dagens och framtidens behov

Regionens lokaler är en viktig resurs. För att nyttja denna resurs på bästa sätt ställs krav på att våra lokaler skall nyttjas minst 40% av den tid som verksamheten är i drift. Mätningar visar att många av våra lokaler hittills endast nyttjas till 20-30% vilket innebär en stor potential till förbättring. Genom att effektivisera lokalanvändningen kan regionen minska behovet av nybyggnation och därmed spara både resurser och kostnader. Med ett mål på 40% kan vi uppnå ett bättre resursutnyttjande samtidigt som hög flexibilitet och god arbetsmiljö bibehålls.

Vid nyproduktion strävar regionen efter att bygga så flexibla lokaler som möjligt, vilket gör att de kan anpassas och användas av flera olika verksamheter över tid. Det säkerställer långsiktig hållbarhet och minskar behovet av omfattande ombyggnationer.

Framtidsbygget¹ är samlingsnamnet för en mängd stora om- och nybyggnationer av sjukhusen i Hudiksvall och Gävle. Det är en omfattande modernisering av sjukhusen om cirka 120 000 kvadratmeter och omfattar en byggnadsinvestering på miljardbelopp.

De nya lokalerna ger en högre flexibilitet och de är bättre anpassade till modern sjukvård och framtida teknikutveckling. Vid planeringen och inplaceringsarbetet samlas värdenheter med liknande tekniska behov på samma plats. Detta innebär att tekniska installationer som el, ventilation, vatten och gas kan optimeras, vilket leder till:

- Mer ändamålsenliga lokaler med rätt egenskaper, såsom takhöjd och medieförsörjning.
- Lägre kostnad per kvadratmeter genom effektivt resursutnyttjande.
- Minskad miljöpåverkan genom smartare tekniska lösningar.

¹ [Framtidsbygget – Region Gävleborg](#)

² Myndigheten för samhällsskydd och Beredskap.

Robusta fastigheter

Robusta fastigheter är särskilt viktiga i vårdverksamheten, där krav på funktionalitet och tillgänglighet är avgörande. Det handlar om att skapa byggnader som kan motstå påfrestningar som klimatförändringar, ökade energikrav och tekniska utvecklingsbehov. Det handlar också om att möjliggöra kontinuerlig drift under oförutsedda händelser, som pandemier, extrema väderförhållanden, kris eller krig. Det robusta sjukhus är en långsiktig investering som stärker regionens vårdkapacitet och tryggar medborgarnas behov av vård även i framtiden.

Sjukhus är komplexa byggnader som ställer höga krav på säkerhet, hygien, teknik och flexibilitet. Att bygga och underhålla sjukhus med dessa egenskaper kräver investeringar. Vid planering av nya sjukhusbyggnader används MSB:s² underlag "Det robusta sjukhuset". Fokus ligger på robust konstruktion, tekniska installationer och redundanta system.

Under 2024 har arbete genomförts för att stärka robustheten i fastigheterna genom strategiska underhållsprojekt av kritiska mediesystem. Detta syftar till att säkerställa en driftsäker och stabil försörjning av viktiga resurser såsom el, vatten, ventilation och medicinska gaser, vilket är avgörande för att vården ska kunna bedrivas utan avbrott, även vid samhällsstörningar.

Hållbara fastigheter

Region Gävleborg vill ha byggnader och fastigheter som uppfyller högt ställda krav på miljö och hälsa. En central del av hållbarhetsarbetet är att uppnå certifieringsnivån Miljöbyggnad Silver. Denna certifieringsnivå säkerställer att byggnaderna uppfyller krav inom områden som energieffektivitet, god inomhusmiljö och ansvarsfulla materialval.

För att systematisera arbetet med att fasa ut farliga ämnen och säkerställa sunda materialval i byggnaderna använder regionen ett digitalt verktyg, som ger stöd i att välja och dokumentera byggmaterial utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Region Gävleborg ska bland annat utvärdera möjligheten att bygga stommen i trä vid all nyproduktion. I de flesta fall är det inte förenligt med kraven på byggnader inom hälso- och sjukvården men i det pågående projektet med den nya administrativa byggnaden, hus 25, i Hudiksvall så är stommen i trä och taket av sedum.

Genom att systematiskt arbeta med hållbara byggmetoder och materialval arbetar vi för att nå regionens ambition att vara en föregångare inom hållbart byggande och fastighetsutveckling.

Miljöbyggnad är ett svenskt system för miljöcertifiering av byggnader. Det går att certifiera både nyproducerade byggnader och ombyggnationer. Miljöcertifiering av en byggnad innebär att miljöarbetet och byggnadens miljöprestanda granskas av tredje part.

Certifieringen omfattar byggnadens energi, klimatpåverkan, inom- och utomhusmiljön samt cirkularitet. Det som bedöms är femton olika indikatorer som grundar sig på svenska myndighetskrav, Sveriges miljömål och de globala hållbarhetsmålen.

[Miljöbyggnad - Sweden Green Building Council](#)

God ekonomisk hushållning

Grunden för ekonomisk hållbarhet i Region Gävleborg är att hushålla effektivt med mänskliga och materiella resurser för att skapa långsiktigt hållbara värden. God ekonomisk hushållning innebär en sund ekonomi och en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. Det ekonomiska resultatet ska långsiktigt konsolidera ekonomin, vilket bland annat innebär att budgeten över tid ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna, samt att regionens förmögenhet inte ska förbrukas för täckande av löpande behov. Vi ska som viktig samhällsaktör nyttja, återanvända samt återvinna resurser på ett sätt som säkerställer nuvarande och kommande generationers möjligheter till en god välfärd.

Konstverk Siren (2021), Konstnär: Maria Boij. Placering: biblioteket, Bollnäs folkhögskola. Fotograf: Michael Tebinka

Långsiktigt hållbara ekonomiska värden

För att säkerställa långsiktigt hållbara värden ska Region Gävleborg ha ett positivt ekonomiskt resultat som är minst två procent av våra nettokostnader, det vill säga kostnaderna för verksamheten minus intäkter från exempelvis avgifter och statsbidrag. Detta för att bland annat skydda värdet på våra pengar över tid, säkerställa möjligheterna att kunna betala ut pensioner i framtiden samt säkra värdet på våra anläggningstillgångar, som byggnader, inventarier och utrustning

Under åren 2023 – 2024 har det ekonomiska resultatet tillåtits vara negativt. Det negativa resultatet beror främst på att pensionerna har blivit dyrare på grund av hög inflation. Under de kommande 20 åren, det vill säga under den tid som pensionerna ska betalas ut, ska det ekonomiska resultatet vara motsvarande

positivt. Övrig del av de negativa resultaten, i ekonomin, har täckts av resultatutjämningsreserven (RUR), en reserv av överskott från tidigare år som kan användas för att jämna ut det ekonomiska resultatet över tid. För 2025 är det budgeterade resultatet också negativt, men målet är att få ekonomin i balans under året.

Sjukhusen i Gävle och Hudiksvall är i behov av modernisering och anpassning till nya arbetssätt, både för att säkerställa trygg och säker vård, god arbetsmiljö och för att bibehålla värden. Detta arbete som innebär omfattande ny- och ombyggnationer av sjukhusen i Gävle och Hudiksvall, kallas Framtidsbygget. Byggnationerna startade under 2020 och beräknas pågå till början av 2030-talet, och kostnaderna bedöms uppgå till cirka 5 800 mnkr. Utöver detta tillkommer kostnader för investeringar i medicin-

teknisk utrustning och inventarier samt evakueringsmoduler, tillfälliga hus dit verksamheterna kommer flytta under byggtiden.

I grunden ska Region Gävleborg kunna finansiera sina investeringar utan att behöva låna, det vill säga de investeringar vi gör i byggnader och utrustning ska vara lika stora som våra avskrivningar. Detta för att inte kapitalkostnaderna ska öka och tränga undan andra behov. I de investeringar vi gör inom Framtidsbygget kan långfristig finansiering behöva skjutas till, genom långfristig upplåning eller försäljning av finansiella placeringar inom kapitalförvaltningen. Val av finansiering beror på för hur lång tid det finns behov av likviditet samt aktuellt marknadsläge. Vid kortsiktigt behov ska checkräkningskrediten nyttjas.

Resurseffektiva och cirkulära flöden

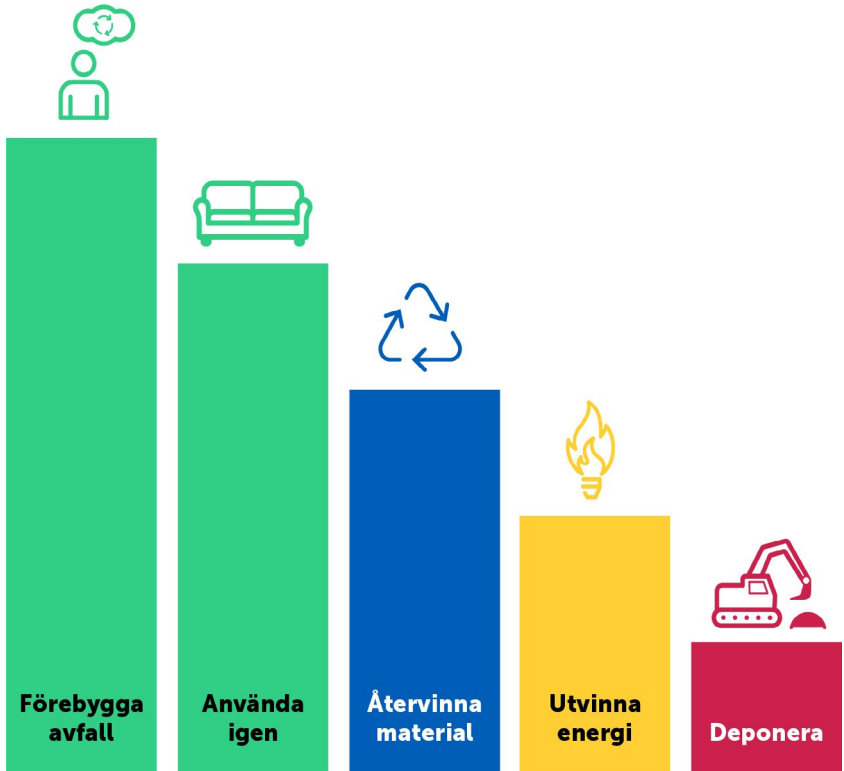
Jordens resurser såsom mark, frisk luft och rent vatten är begränsade. Genom att vårda, respektera och hushålla med naturens resurser strävar Region Gävleborg efter att ha en resursanvändning inom planetens gränser. Region Gävleborg gör det genom att optimera sina processer, öka nyttjandegraden av varor och tjänster, undvika överanvändning och eftersträva cirkulär ekonomi.

Vi arbetar för att optimera vår avfallshantering. Det innebär att i första hand att förebygga att avfall uppstår och därefter återanvända, materialåtervinna, utvinna energi och i sista hand deponera. Region Gävleborg strävar efter att uppfylla Sveriges mål för materialåtervinning och målet är att det ska vara 55 procent till år 2025.

Vårt avfall sorteras i 23 olika avfallstyper, som i sin tur sorteras i ett antal undertyper. Under 2024 har vi gjort åtgärder för att öka utsorteringen, med nya lösningar på två avfallsdepåer; utbildningar och verksamhetsbesök, för att öka kunskapen och därmed utsorteringen. Materialåtervinningsgraden har minskat med 4,8 procent jämfört med förra året. Minskningen beror endast på nya nationella riktlinjer för beräkning av mängden matavfall.

Fyndplatsen

Region Gävleborg arbetar aktivt för att minska sin klimatpåverkan och främja hållbar resursanvändning. En viktig del i detta arbete är Fyndplatsen, som fungerar som en central plattform för återbruk av möbler och andra inventarier inom regionen. Fyndplatsen möjliggör en cirkulär hantering av resurser genom att insamlade möbler och utrustning som inte längre behövs i en verksamhet, renoveras, repareras och återdistribueras till andra verksamheter inom regionen. På så sätt förlängs livslängden på produkter, samtidigt som inköpsbehovet av nya möbler och materiel minskas,

kas, vilket leder till betydande ekonomiska och miljömässiga fördelar. Under 2024 har Fyndplatsen genom sin verksamhet undvikit ca 106 ton CO2e, genom att återanvända möbler och inredning. Utsläppen som undvikits motsvarar ca 19,5 varv runt jorden i en genomsnittlig bensindriven bil. Främjat resurshushållning genom att minska behovet av nyproduktion. Skapat medvetenhet bland medarbetare om vikten av cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion.

AVFALLSMÄNGDER	Avfallsmängder*
Farligt avfall	226 838 kg
Varav sjukvårdens kliniska avfall	121 933 kg
Ikke farligt avfall	-
Materialåtervinning	362 280 kg
Biogastillverkning	277 857 kg
Energiåtervinning	1 003 395 kg
Deponering	15 534 kg
Total mängd (farligt/ikke farligt) avfall	1 885 904 kg

* Statistiken visar avfall som uppkommit i sjukhusverksamhet samt verksamhet beläget på sjukhusområdet, med undantag för sjukvårdens kliniska avfall som beräknas för samtliga verksamheter där avfallet uppstår. Inom Region Gävleborgs verksamheter uppstår stora mängder avfall varje år, varav majoriteten består av ikke farligt avfall.

Vad är en cirkulär ekonomi?

Enkelt uttryckt är en cirkulär ekonomi motsatsen till den traditionella, linjära ekonomin. Istället för att tillverka, köpa, använda och sedan slänga sakerna, utnyttjas allt som tillverkats så länge det går. Och när sakerna är förbrukade återanvänds och återvinns så mycket som möjligt om och om igen – allt för att tära mindre på jordens resurser och minska vårt avfall. Cirkulär ekonomi är helt enkelt ett modernt uttryck för kretslopp.

Hållbar kapitalförvaltning

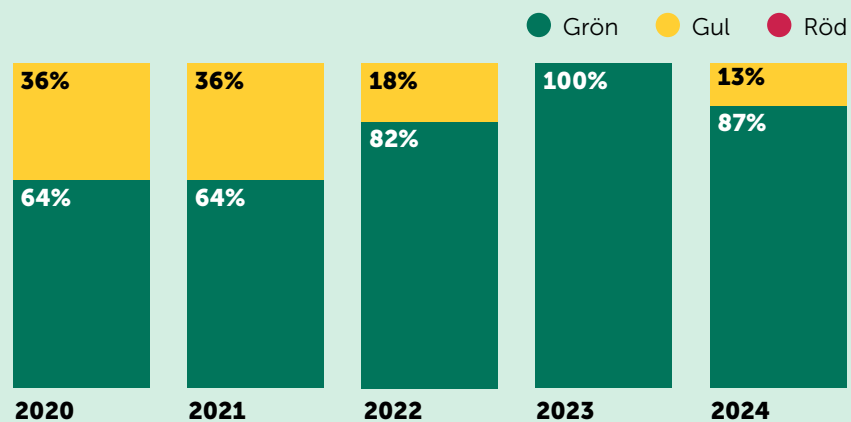
Region Gävleborgs policy och regler om kapitalförvaltning ska säkerställa långsiktig hållbarhet i vår kapitalförvaltning. Förvaltningen ska bidra till att FN:s globala mål för hållbar utveckling uppfylls och att Region Gävleborgs placeringar bidrar till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

Arbetet sker löpande via dialoger och påverkansarbete med fondförvaltarna om de mål och krav Region Gävleborg ställt på sin kapitalförvaltning. Placeringarna följs upp på ett totalt hållbarhetsbetyg, klimatavtryck och påverkan på Agenda 2030. Uppföljningen kvalitetssäkras genom att den utförs av en extern part.

Den granskning som sker via uppföljningen används som grund för fortsatta dialoger och påverkansarbete samt investerings- och/eller avvecklingsbeslut.

Hållbarhetsbetyg

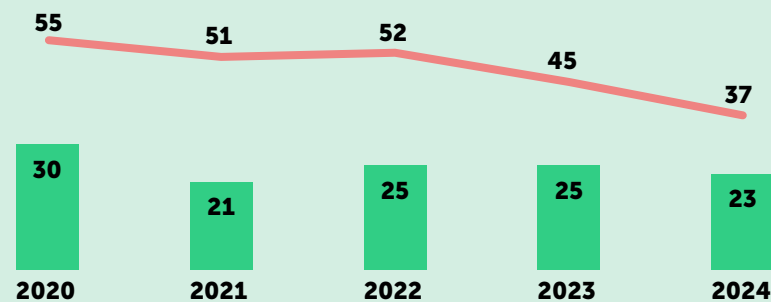
ANDEL GRANSKADE FONDER

Region Gävleborgs kapitalplaceringar granskades och erhöll ett hållbarhetsbetyg, som bland annat utgick ifrån innehav samt förvaltarnas arbete med klimatmålen och hur de integrerar hållbarhetskriterier i förvaltningen. Två av fonderna erhöll gult hållbarhetsbetyg till följd av äganden i bolag som Amazon och Alphabet där bolagen bland annat utnyttjat sin dominanta position på marknaden. Regionen kommer följa upp detta med förvaltarna under 2025.

Klimatavtryck

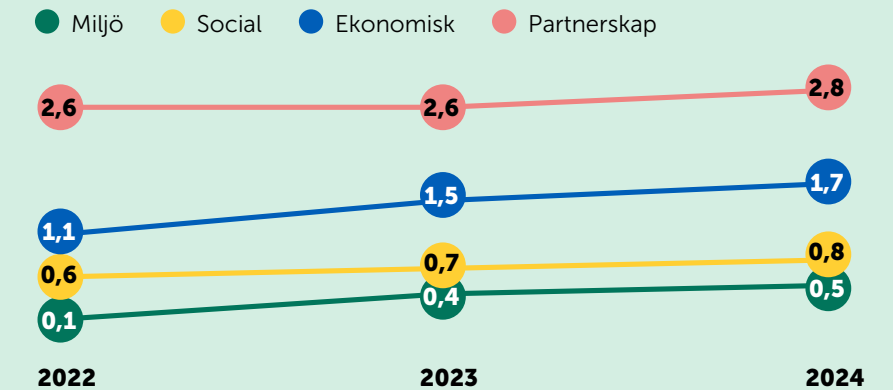
KOLDIOXIDAVTRYCK (TCO2E/MUSD INVESTERAT)

När Region Gävleborg följer upp klimatavtrycket från fondinvesteringar, jämförs regionens fonder med jämförbara fonder i ton utsläppt koldioxidekvivalenter per miljoner investerade dollar. Mellan 2023 och 2024 minskade Region Gävleborg sitt koldioxidavtryck. Region Gävleborg har förhållandevis lägre utsläpp än jämförbara fonder.

Agenda 2030

AGENDA 2023 (PORTFÖLJ)

Begränsat positiv påverkan, betyg 0 till 5 (skala -10 till +10)

Region Gävleborgs fonder utvärderas utifrån grad av påverkan på de 17 globala målen för hållbar utveckling. Utvärderingen består av tre delar: produkter och tjänster, operativ förvaltning samt deltagande i och lyhördhet för kontroverser och har delats in i miljö-, social- och ekonomisk hållbarhet samt partnerskap. Sedan mätningen startade 2022 har Region Gävleborgs innehav haft en begränsad positiv påverkan på hållbarhetsmålen. Portföljens påverkan på den globala uppvärmningen går mot ett scenario om 1,9 graders uppvärmning till år 2050, alltså under Parisavtalets nivå med -0,1 procent.

En klimat- och miljöeffektiv organisation

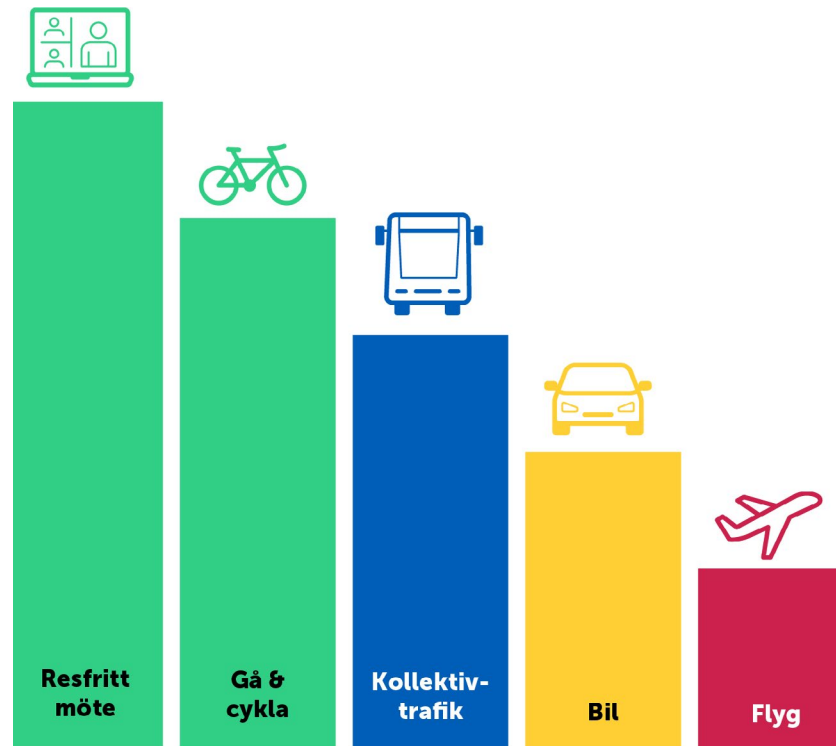
För att arbeta med miljöfrågorna på ett systematiskt och strukturerat sätt arbetar Region Gävleborg i ett certifierat miljöledningssystem, enligt den internationella standarden ISO 14001.

För att minimera vårt bidrag till de globala utsläppen ska Region Gävleborg minska sin påverkan på klimatet genom att mötas och resa hållbart, ställa om till förnybara drivmedel, styra bort från konsumtion av fossila råvaror samt produkter och tjänster med hög klimatpåverkan. Genom att nyttja möjligheterna att använda IT och digitala tjänster minskar Region Gävleborgs verksamheter sin miljö- och klimatpåverkan.

Hållbara möten och transporter

För att nå våra mål om att endast ha fossilfria resor och transporter år 2025 och minska antalet km med bil i tjänsten med 25 procent, har en rad aktiviteter genomförts under året. Bland annat krav på fossilfritt i upphandlingar och arbete med beteendeförändringar. Vår rutin för hållbara resor och transporter ger stöd för hur vi ska mötas och resa i tjänsten.

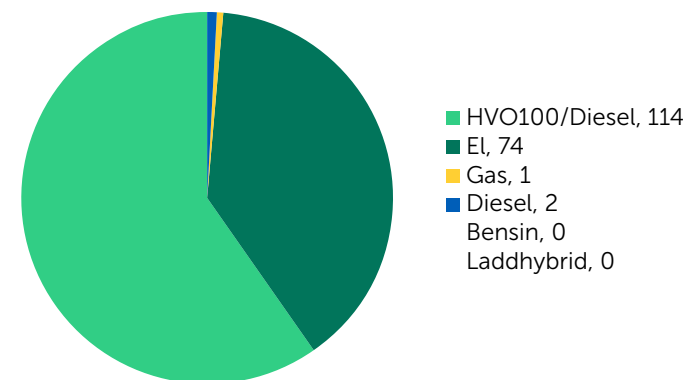

Möten ska i första hand vara resfria, om det inte går ska man undersöka möjligheten att gå/cykla, i tredje hand se om det går att åka kollektivt och så vidare enligt trappan.

Våra resor i tjänsten med kollektivtrafiken har minskat, tågresorna med 45 procent och resor med X-trafik (buss och tåg) med 37 procent, jämfört med 2019 och resor med flyg (km) har minskat med 63 procent sedan förra året.

FÖRDELNING AV FORDON EFTER DRIVMEDEL 2024

Antal bilar per drivmedel

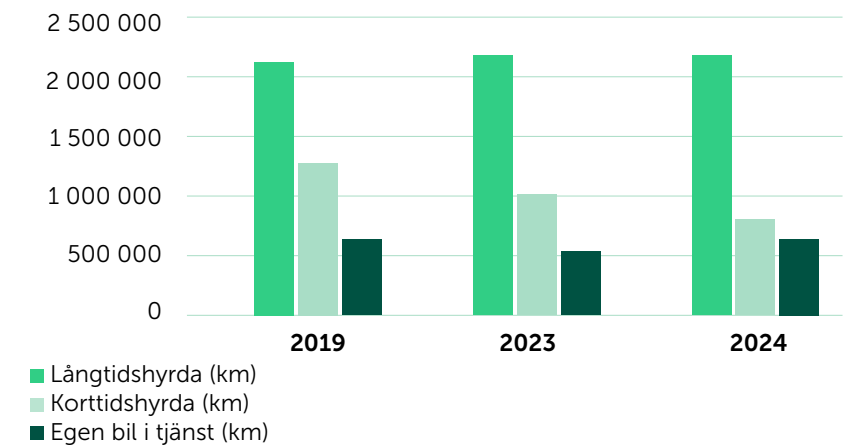
Fördelningen av fordon per drivmedel avser Regionens långtidshyrda fordon.

Andelen fossilfria resor med bil har ökat till 58 procent, där den fossilfria delen främst består av el och HVO100 (biodiesel). Vissa verksamheter tankar fortfarande fossil diesel, men målet är att samtliga ska tanka HVO100 från och med 2025.

För att ha hållbara möten och resor behöver vi fortsatt ha digitala möten och minska resandet med bil. Antal km med bil i tjänsten har minskat med 10 procent jämfört med 2019. Km med korttidshyrd bil har minskat med 21 procent, samtidigt som egen bil i tjänst ökat nästan lika mycket.

FÖRDELNING AV RESOR MED BIL I TJÄNSTEN

Kilometer

Mängden koldioxidutsläpp från våra resor med bil i tjänsten har minskat med 30 procent och sedan 1 mars 2024 är korttidshyrda bilar fossilfria. De flesta är elbilar och de dieselbilar som används, körs på HVO100.

Våra verksamhetsbilar ska i första hand gå på el eller, om det behövs, tankas med HVO100.

Energieffektiv verksamhet

Region Gävleborg arbetar för att minska vår påverkan på miljön genom att effektivisera vår energianvändning. Genom att använda mindre energi, sparas pengar och miljöpåverkan minskar. 2024 uppgick energi-användningen till 77 GWh, vilket motsvarar ca 80,4 Mkr. Region Gävleborg har energikrävande verksamheter som ställer höga krav på bland annat el och kyla. Fastig-heterna ska präglas av effektivitet och långsiktighet, klimatsmarta val vid byggnationer och hållbarhets-tänkande samt erbjuda god inne- och utemiljö för att främja god hälsa. Elen i våra fastigheter består av 100 procent förnybar energi.

ENERGIANVÄNDNING INOM REGION GÄVLEBORG

Typ av verksamhet	Area (BRA), m ²	Värmeanvänd-ning*, MWh	El-användning, MWh	Kyla-använd-ning, MWh	Specifik värme, kWh/m ²	Specifik el, kWh/m ²	Specifik kyla, kWh/m ²
Sjukhus	270 995	26 173	25 762	4 646,3**	96,6	95	26,4**
Hälsocentraler	114 400	9 356	5 246	-	81,7	45,8	-
Folkhögskolor	33 097	4 154	1 262	-	126,1	44,3	-
Övriga fastigheter	2 273	325	127,5	-	125,5	38,1	-
Total	420 765	40 007,5	32 397	4 646	95,1	77,0	11,0***

* Normalårskorrigerad värmeanvändning

** Fjärrkyla finns endast på Gävle sjukhus, specifik användning avser endast Gävle sjukhus

***Specifik användning totalt för redovisad area.

Noter till tabellen: Sjukhus innefattar Gävle sjukhus, Hudiksvalls sjukhus och Bollnäs sjukhus. Samtliga typer av byggnader, vårdlokaler, administrativa lokaler, kulvertar osv. Hälsocentraler innefattar hälsocentraler, samt de gamla sjukhusen Sandviken, Söderhamn och Ljusdal och liknande lokaler för sjukhus. Folkhögskolorna innefattar Bollnäs, Forsa och Västerbergs folkhögskola. Folkhögskolorna är till största del utbildningslokaler, men även bostäder samt storkök. Den redovisade energin avser helår 2024 och är avgränsad till de egenägda fastigheterna. Utöver de egna fastigheterna finns ett antal hyrda fastigheter samt till viss del hyrda lokaler, vilka inte redovisas.

Minskad klimatpåverkan

Klimatberäkningarna används för att se och följa utvecklingen av våra klimatutsläpp. Regionens utsläpp under 2023 beräknades till 75 000 ton CO₂-ekvivalenter, exklusive kapitalplaceringar. Det motsvarar de årliga utsläppen från nio tusen individer i Sverige¹. Jämfört med 2022 är detta en ökning med 17 procent.

Nästan hela ökningen beror på förändringar i tre utsläppsposter; arbetspendling som numera ingår i beräkningarna, återinförandet av fossilt bränsle i kollektivtrafiken och utsläppsökningar kopplat till inköp och resursförbrukning. Om de nytillkomna utsläppsposterna exkluderas så ökade utsläppen med ungefär en procent jämfört med 2022.

Vi har generellt störst möjlighet att påverka de utsläpp som räknas till Scope 1, det vill säga direkta utsläpp från verksamheten. Dessa utsläpp var 7 400 ton år 2023, vilket nästan är en femdubbling jämfört med 2022. Ökningen beror till största del på återinförandet av fossila bränslen i den allmänna kollektivtrafiken.

Utsläppen i Scope 2 minskas genom att aktivt arbeta för att effektivisera fastigheternas uppvärmning och elförbrukning.

Största delen av utsläppen 2023 kommer från Scope 3, som handlar om inköp och resursförbrukning. Det visar att Region Gävleborgs klimatpåverkan i stor utsträckning kommer från indirekta utsläpp. Här kan vi påverka genom att ställa miljökrav vid upphandlingar och tänka på våra produktval. Det finns dock stor osäkerhet i dessa beräkningar eftersom de baseras på inköpsvolymen uttryckt i kronor. De beräknade utsläppen minskar alltså inte om en vara byts ut mot en mer miljövänlig till samma pris.

¹ [Miljöräkneskaper – SCB](#)

Klimatberäkningar

Genom att dela in utsläppen i olika scope ges en tydlig bild av vilka utsläpp som är direkta och indirekta.

SCOPE 1

Omfattar direkta utsläpp som verksamheten har direkt kontroll över. Uppstår vid förbränning av fossila bränslen (bensin, olja och kol) för till exempel tillverkning i egenägda fabriker eller utsläpp från egna fordon/maskiner.

SCOPE 2

Omfattar indirekta utsläpp som uppstår vid produktion av inköpt el, fjärrvärme och fjärrkyla.

SCOPE 3

Omfattar övriga indirekta utsläpp som bland annat uppstår från inköp av varor och tjänster till exempel logistik, flygresor, taxi och materialförbrukning.

UTSLÄPP INOM REGION GÄVLEBORG 2023

Region Gävleborg	Direkta utsläpp		Indirekta utsläpp		Totalt
Utsläpp av växthusgaser (ton CO ₂ -ekv)*	Scope 1	Scope 2	Scope 3**	Ton CO ₂ -ekv	
Fastigheter – drift	212	3 355	1 123	4 690	
Resor och transporter	6 379	857	9 538	16 774	
Tjänsteresor	345	1	386	731	
Inköp och resursförbrukning	477	0	52 328	52 805	
Totalt	7 413	4 212	63 375	75 000	

* Beräkningarna baseras på siffror från 2023 och har genomförts enligt principerna i standarden Greenhouse Gas protocol (GHGP).

**Exklusive utsläpp från kapitalplaceringar.

Miljöprogram 2023 – 2026*

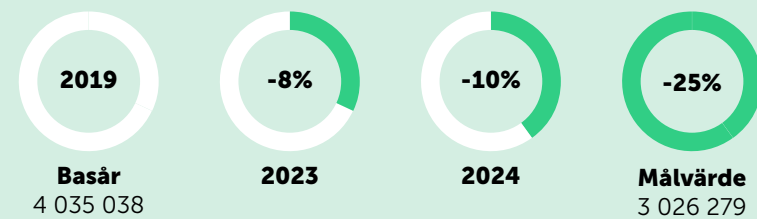
Uppföljning av 6 effektmål och 10 resultatindikatorer

Region Gävleborgs verksamheter ska vara klimat- och resurseffektiva, hälsofrämjande och sträva efter giftfrihet. Programmet beskriver målstyrningen av det interna arbetet för en miljömässig omställning till ett hållbart samhälle.

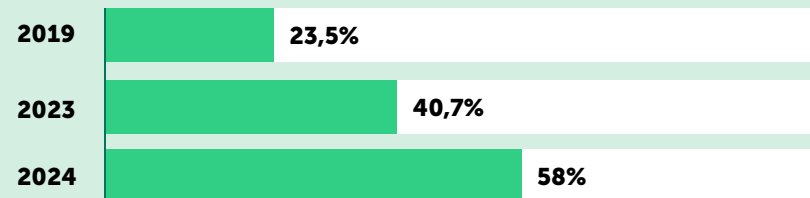
EFFEKT MÅL 1

Region Gävleborg ska ha klimat-effektiva möten och transporter

Andelen km med bil i tjänsten ska minska med 25%

Andelen förnybara drivmedel i regionens tjänstebilar ska vara 100%

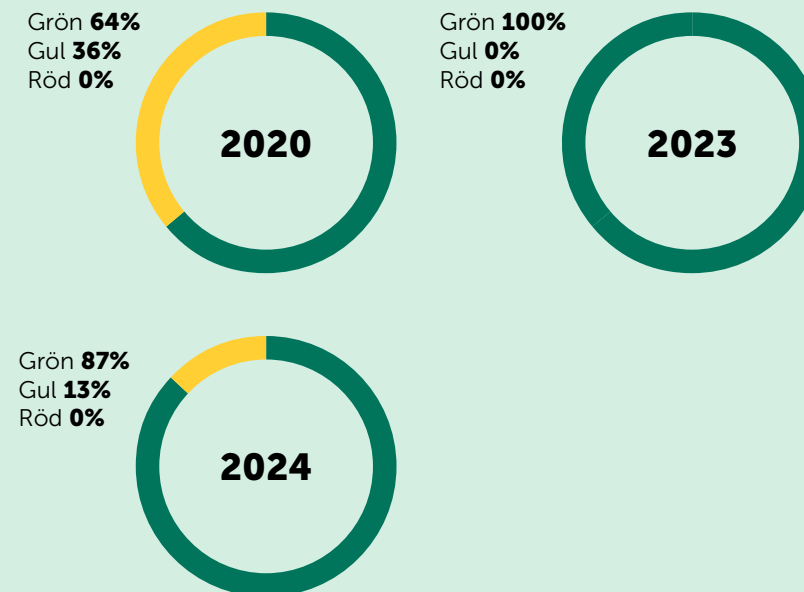

Avser kort- och långtidshyrda fordon.

EFFEKT MÅL 2

Region Gävleborgs kapital-investeringar ska vara hållbara

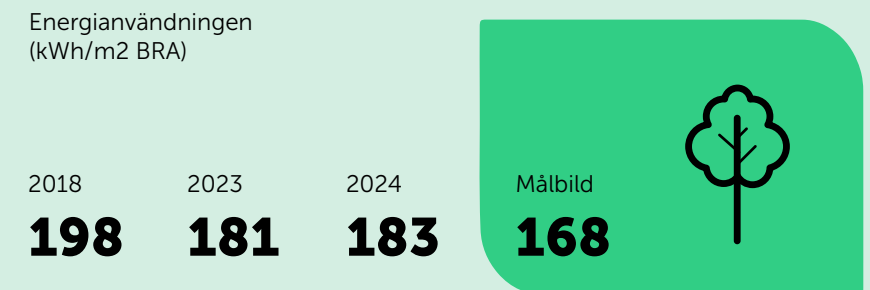
Totalbetyg för pensionsfonderna ska bestå av trafikljus grönt eller gult

EFFEKT MÅL 3

Region Gävleborg ska vara energieffektiv

Energianvändningen ska reduceras med 15%

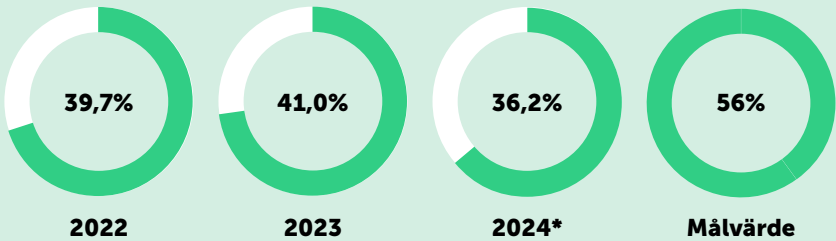

* [Miljöprogram 2023–2026 – Region Gävleborg](#)

EFFEKTMÅL 4

Region Gävleborg ska ha cirkulära flöden

Materialåtervinningsgraden ska vara minst 56%

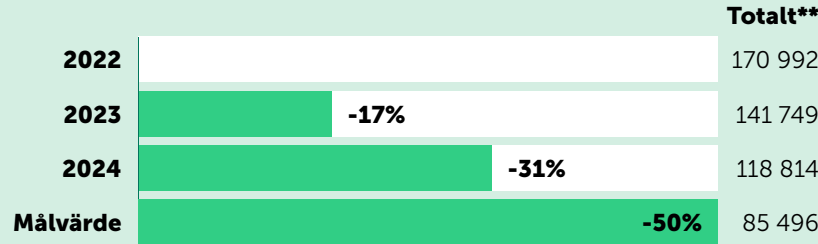

* Justerade schabloner

EFFEKTMÅL 5

Region Gävleborg ska ha en hållbar läkemedelsanvändning

Mängden* förskrivnen Diklofenak (gel och tabletter) ska minska med 50%

* Mängden redovisas som mängd i daglig dygnsdos (DDD).

** Totalt Diklofenak Gel och tablett (DDD)

Förskrivningen av Ciprofloxacin (bredspektrumantibiotikum) ska inte överskrida 5 dygnsdoser /1000 listningspoäng

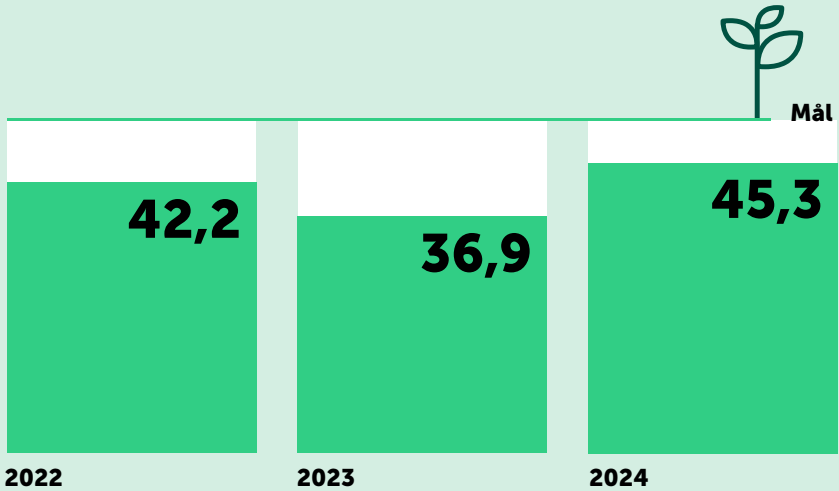
Dygnsdoser / 1000 listningspoäng

EFFEKTMÅL 6

Region Gävleborg ska ha hållbara livsmedel och måltider

Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52%

* Avser EU-ekologiska samt Krav- och MSC-märkta livsmedel.

Hållbar upphandling och inköp

Under 2024 ingick Region Gävleborg nya avtal avseende köp av varor, tjänster och byggentreprenader till ett värde om 4,5 miljarder. Genom kravställningen i dessa upphandlingar bidrar vi till ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. För att säkerställa att den avtalade effekten uppnås följer Region Gävleborg upp såväl leverantörerna som de produkter, tjänster och byggentreprenader de levererar.

Våra inköp ska ske på ett transparent, objektivt och affärsmässigt sätt så att Region Gävleborgs resurser nyttjas ansvarsfullt. Köp, avtal och leverantörer ska följas upp systematiskt för att säkerställa rätt kvalitet till avtalat pris, att avtal efterlevs och att vi inte använder oseriösa leverantörer. Samtliga krav som ställs ska kunna följas upp. Vi ska ha en professionell relation med våra leverantörer och samarbetspartners.

Volymen av Region Gävleborgs inköp av varor, tjänster och byggentreprenader är cirka 8 miljarder kronor, vilket är ungefär hälften av verksamhetens kostnader. Detta innebär att inköp av varor, tjänster och entreprenader är av stor betydelse för den ekonomiska, miljömässiga och sociala hållbarheten. Upphandling är även en möjliggörare för regionens robusthet, ett levande lokalt företagsklimat/näringsliv och utveckling av nya och innovativa lösningar.

En stor del av Region Gävleborgs miljöpåverkan består av det omfattande flödet av varor som köps in och används i alla verksamheter. Flera produktgrupper har leveranskedjor där det finns risker kopplat till social hållbarhet och miljö. Genom upphandlingar med olika former av hållbarhetskrav finns förutsättningar att påverka både den egna miljöbelastningen och marknaden i positiv riktning.

Under året har upphandlingar genomförts av allt från medicinteknisk utrustning och regional busstrafik till IT-system för inhyrd bemanning och språktolkar. Av vikt för Region Gävleborgs hållbarhetsarbete upphandlades exempelvis ett nytt avtal på resebyråttjänster och ett nytt avtal för hyrbilar i tjänsten där Regionen övergått till en elfordonsflotta trädde i kraft. I upphandlingen av lokalvård krävdes arbetsrättsliga villkor i nivå med kollektivavtal för att säkerställa utförarnas villkor gällande semester, lön och arbetstid. I upphandlingen av kapitalförvaltning för Regionens pensionsmedelsförvaltning krävdes att placeringar ska bidra till ett socialt, ekonomiskt och miljömässig hållbarhet för att bidra till FN:s globala mål för hållbar utveckling.

En långsiktig, faktabaserad planering av organisationens inköp är en förutsättning för en god ekonomisk hushållning och ett framgångsrikt hållbarhetsarbete. Därför arbetar Region Gävleborg med kategoristyrkt inköp, vilket innebär att inköpen delas in i olika kategorier utifrån den marknad de anskaffas på. Genom att utgå från leverantörsmarknaden och samarbete tvärfunktionellt

med berörda funktioner internt i organisationen kan en långsiktig strategi för hållbara inköp skapas.

Regionen har under året anslutit sig till de nationellt upphandlade avtalen på inhyrd vårdbemanning vilket är första gången Sveriges 21 regioner genomför en gemensam upphandling med efterföljande samlad avtalsvård. Ett annat nationellt samarbete som genomfördes under 2024 är den regiongemensamma eskaleringstrappan som i korthet innebär att regionerna enats om ett enhetligt arbetssätt och samarbete vid avvikelser i leverantörsavtal. Den gemensamma uppförandekoden för potentiella leverantörer till Region Gävleborg har under årets uppdaterats med syftet att förtydliga regionens krav inom hållbarhetsarbetets fyra huvudområden; mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorruption. Region Gävleborg förväntar sig att leverantörerna respekterar uppförandekoden och att de gör sitt yttersta för att uppnå kraven inom den egna organisationen och i leveranskedjan.

Upphandlingar	2024	2023
Totalt antal avslutade upphandlingar under året	50	42
Antal upphandlingar med uppförandekod	50	42
Antal upphandlingar med särskilda hållbarhetskrav*	14	14
Antal avtal med särskild uppföljning utifrån riskgrupp**	47	17

* Särskilda miljökrav på leverantör och/eller produkt och/eller särskilda sociala krav.
** Kopplat till det nationella samarbetet inom hållbarhet.

Miljöprioriterade upphandlingar och hållbara produktval

Region Gävleborg köper in och använder en stor mängd varor, entreprenader och tjänster vilket påverkar både miljön och klimatet. För att minska den påverkan ställs det mer långtgående miljökrav i de upphandlingar som bedöms vara extra viktiga för miljön.

Några av de miljöprioriterade upphandlingar som slutförts under 2024 är papper- och plastprodukter, lokalvård, nutritionsprodukter, transport av avlidna och transport av PD-material. Det ställdes bl.a krav i upphandlingen av nutritionsprodukter (t.ex. sondnäring, näringsdrycker) på att palmolja, som kan förekomma i vissa produkter, ska vara hållbart producerad och på förpackningar för att kunna öka materialåtervinningen.

Regionen har också genomfört ett antal uppföljningar av de miljökrav som finns i avtalen för att säkerställa att leverantörerna lever upp till dem. Syftet med uppföljningarna är också att lära sig mer, både för Region Gävleborg och leverantörerna, samt för att förbättra avtalen inför och framtida upphandlingar.

Exempel på avtal som har följts upp är förbrukningsmaterial för sjukvården, måltidstjänster, transporter av laboratorieprover, tryckeritjänst, entreprenad för utemiljön och korttidshyrda fordon. Generellt sett är följsamheten till miljökraven mycket bra, även om det ibland finns mindre brister som åtgärdas genom dialog med leverantörerna.

Ökad kris-beredskap och säkerhet

Läget i omvärlden är oroligt och det påverkar oss alla. Region Gävleborg arbetar för att stärka samhällets beredskap inför kriser och katastrofer. Vi har ett viktigt samhällsuppdrag och det är vårt jobb att upprätthålla vår verksamhet oavsett hur situationen utvecklar sig i omvärlden.

Civil beredskap

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det syftar till att skydda viktiga samhällsfunktioner och medborgarnas säkerhet. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och förberedelser.

Det som ska värnas är samhällets grundläggande skyddsvärden

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter

Risk- och sårbarhetsanalys och kontinuitetshantering

Region Gävleborg gör som andra myndigheter, regioner och kommuner regelbundet en risk- och sårbarhetsanalys. Den ska identifiera och minimera risker och sårbarheter och förbättra vår egen och den gemensamma förmågan att förebygga, motstå och hantera kriser och extraordinära händelser. Genom detta arbete bidrar vi tillsammans till att skapa ett mer robust och motståndskraftigt samhälle.

Kontinuitetshantering innebär att planera för att verksamheten ska kunna fortsätta fungera på en acceptabel nivå, oavsett vilka störningar som uppstår. Region Gävleborg har ansvar för att säkerställa att vår verksamhet kan upprätthållas på bästa möjliga sätt vid kris eller höjd beredskap. Under 2024 har direktiv och rutiner gällande regionens arbete med kontinuitetshantering fastställts och under 2025 kommer detta införa i hela regionen.

I syfte att stärka hälso- och sjukvården beredskap har vi under 2024, med hjälp av stadsbidrag, genomfört olika åtgärder som ökat uthålligheten och stärkt förmågan på sjukhusens drift- och vårdkapacitet. Det har varit ett stort fokus på övning och utbildning; inom masskadesscenario, stabsmetodik och i samverkan med andra aktörer och även stärkt förmågan inom egen övningsverksamhet. Samt att vi ökat vår förmåga och robusthet att hantera av händelser med kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen.

Informations- och IT-säkerhet

Information är en av våra viktigaste tillgångar och en del information är särskilt värdefull, ibland till och med livsviktig, för oss som organisation och för den enskilda människan. Allt från journaler och forskningsresultat till fastighetsförteckningar.

Informationssäkerhet handlar om att förhindra att information läcker ut, förvanskas och förstörs. Det handlar också om att rätt information ska finnas tillgänglig för rätt personer, i rätt tid.

Region Gävleborg jobbar aktivt med IT-säkerhet, för att hålla datorer, program och servrar uppdaterade så att de skyddas mot kända hot. Det handlar exempelvis om brandväggar, antivirusprogram, e-postfilter och skydd mot att köra vissa program.

Regional utveckling för goda förutsättningar

Hållbar regional utveckling handlar om att skapa goda förutsättningar för att bo, leva och verka i Gävleborg. Region Gävleborg har ansvaret att samordna det regionala utvecklingsarbetet i länet.

Regionalt utvecklingsarbete innebär att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling och tillväxt i länet. Det handlar om att planera för och utveckla samhället inom områden som näringsliv, kollektivtrafik, infrastruktur, kultur, miljö, energi, utbildning, kompetens och arbetsmarknad. Alla perspektiv på hållbarhet är lika viktiga – ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara självklara delar i allt utvecklingsarbete.

Region Gävleborg har i uppdrag av regeringen att samordna arbetet genom samverkan med andra samhällsaktörer på lokal, regional och nationell nivå. Exempel på samverkande aktörer är länets kommuner, statliga myndigheter, högskolor och andra utbildningsanordnare, företag och organisationer inom näringsliv samt ideella organisationer. En bärande del är att hållbarhetsintegrera genomförandet, det vill säga att på ett systematiskt sätt säkra att allt som görs sker i riktning mot en hållbar utveckling.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som Region Gävleborg beslutade 2021, beskriver hur olika aktörer i länet ska samverka kring en önskvärd framtid, medan hållbarhetsstrategin fokuserar på det som Region Gävleborg har rådighet över själv. På det sättet kompletterar strategierna varandra.

Resultaten från det regionala utvecklingsuppdraget redovisas i samband med uppföljningen av den regional utvecklingsstrategin.

Kontakt hållbarhetsredovisning 2024:

Göran Angergård, Regiondirektör
goran.angergard@regiongavleborg.se

Region Gävleborg

Regionkontoret
801 88 Gävle
rg@regiongavleborg.se
Växel 026-15 40 00

regiongavleborg.se

Tillsammans
skapar vi plats
för din framtid